

Sygn. akt III CSK 61/16

POSTANOWIENIE

Dnia 26 kwietnia 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Barbara Myszka

w sprawie z powództwa P. S.
przeciwko W. sp. z o.o. w K.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 26 kwietnia 2016 r.,
na skutek skargi kasacyjnej strony pozwanej
od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]
z dnia 9 września 2015 r., sygn. akt I ACa [...],

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę 2700 zł (dwa tysiące siedemset złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli:

1. w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne,
2. istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów,
3. zachodzi nieważność postępowania lub
4. skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Przytoczony przepis pozwala Sądowi Najwyższemu na wstępną, merytoryczną ocenę wniesionej skargi kasacyjnej i zbadanie, czy za jej rozpoznaniem przemawia interes społeczny, skarga kasacyjna bowiem jest środkiem prawnym funkcjonującym przede wszystkim w interesie publicznym, który z kolei przemawia za skoncentrowaniem się Sądu Najwyższego na sprawach najpoważniejszych i precedensowych.

Pozwana wniosła skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 9 września 2015 r. oddalającego jej apelację od wyroku Sądu Okręgowego w K. z dnia 15 grudnia 2014 r., którym Sąd Okręgowy zasądził od niej na rzecz powoda kwotę 145 000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 4 marca 2011 r. i orzekł o kosztach procesu. Powołując się na podstawę określoną w art. 398³ § 1 k.p.c., wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania, ewentualnie orzeczenie co do istoty sprawy przez oddalenie powództwa.

Uzasadniając wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, skarżąca wskazała na przesłanki określone w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c. Twierdziła, że w sprawie występują istotne zagadnienie prawne, sprowadzające się do rozstrzygnięcia kwestii:

- „czy w przypadku zastrzeżenia w umowie zadatku, każda ze stron umowy może od niej odstąpić w przypadku nienależytego wykonania zobowiązania przez drugą stronę w sytuacji, gdy za konkretne przewinienia (wypadki nienależytego wykonania zobowiązania) ustawa przewiduje również (i umowa powtarza)

konkretną sankcję, przy czym w Umowie brak jest wyraźnego wyłączenia prawa odstąpienia od umowy w danym wypadku?”;

- „czy zastrzeżenie konkretnej sankcji (takiej jak np. uprawnienia do naliczania odsetek ustawowych za opóźnienie w sytuacji braku wpłaty raty ceny w terminie) może być potraktowane jako wykluczenie przez strony umowy prawa do odstąpienia od umowy na podstawie art. 394 § 1 k.c., czy też takie postanowienie o wyłączeniu prawa odstąpienia winno zostać w sposób bezpośredni w umowie wyartykułowane, aby było potraktowane jako „odmienne zastrzeżenie umowne” w rozumieniu art. 394 § 1 k.c.?”;

- „czy „odmiennym zastrzeżeniem umownym” wyłączającym konsekwencje niewykonania zobowiązania w postaci prawa do odstąpienia od umowy może być takie postanowienie umowne, które dotyczy konsekwencji nieskorzystania z prawa do odstąpienia od umowy?”;

- „czy w sytuacji zastrzeżenia w umowie zadatku na podstawie art. 394 k.c. i braku wyraźnego wykluczenia przez strony w umowie prawa odstąpienia od umowy przysługującego w związku z zastrzeżeniem zadatku, pozostaje miejsce na interpretację oświadczeń stron umowy odnośnie istnienia lub nieistnienia prawa do odstąpienia od umowy w sytuacji nienależytego wykonania zobowiązania przez jedną ze stron, zwłaszcza mając na uwadze wykładnię celowościową przepisu z art. 394 k.c. (czy można w ogóle ustalać tę okoliczność jaką rolę strony przypisały instytucji zadatku, czy też samo jego zastrzeżenie implikuje przyznanie każdej ze stron prawa do odstąpienia od umowy w razie jej nienależytego wykonania)?”.

Poza tym, zdaniem skarżącej, skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona z uwagi na „...dokonanie przez Sąd Apelacyjny w [...] wykładni zapisów Umowy w sposób niezgodny z celem i treścią normy z art. 394 § 1 k.c., wbrew regułom wykładni oświadczeń woli stron umowy (art. 65 § 2 k.c.) i dodatkowo bez należytego uzasadnienia takiego kierunku wykładni, zwłaszcza w kontekście treści i wymogów zastosowania normy z art. 394 § 1 k.c. i celowościowej wykładni w/w przepisu”.

Analiza wywodów zawartych w uzasadnieniu skargi kasacyjnej prowadzi do wniosku, że skarżąca nie przytoczyła argumentów, świadczących o występowaniu w niniejszej sprawie przesłanek uzasadniających przyjęcie skargi do rozpoznania.

W art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. chodzi o zagadnienie prawne obejmujące poważną wątpliwość prawną, nierozwiązane dotąd w orzecznictwie sądowym, którego wyjaśnienie jest potrzebne do rozstrzygnięcia sprawy. Skarżący wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ze względu na występujące w sprawie istotne zagadnienie prawne powinien sformułować to zagadnienie, wskazać na wyłaniające się poważne wątpliwości interpretacyjne, przytoczyć argumenty prowadzące do rozbieżnych ocen i wykazać, że wyjaśnienie przedstawionego zagadnienia będzie miało znaczenie zarówno dla praktyki sądowej, jak i dla rozstrzygnięcia skargi kasacyjnej. Chodzi przy tym wyłącznie o poważne wątpliwości, wykraczające poza poziom zwykłych wątpliwości prawnych, które powstają niemal w każdym procesie decyzyjnym.

Z kolei oczywista zasadność skargi kasacyjnej, o której mowa w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., zachodzi tylko wtedy, gdy dla przeciętnego prawnika z samej treści skargi - bez pogłębionej analizy i jurydycznych dociekań - w sposób jednoznaczny wynika, że wskazane w niej podstawy zasługują na uwzględnienie. Skarżący, powołując się na przesłankę opisaną w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. powinien wykazać oczywistą zasadność skargi kasacyjnej przejawiającą się kwalifikowanym charakterem naruszenia przepisów prawa (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49). Nie może powtarzać uzasadnienia podstaw kasacyjnych; powinien wykazać, że zasadność skargi kasacyjnej jest oczywista, a więc dostrzegalna *prima vista* oraz że każdy prawnik bez przeprowadzania wnikliwej analizy powinien dojść do wniosku, że zaskarżone orzeczenie jest jaskrawo nieprawidłowe.

Sformułowane przez skarżącą zagadnienia prawne nie czynią zadość przytoczonym wymaganiom. Zostały one powiązane ze stanem faktycznym sprawy w sposób świadczący o tym, że skarżącej chodzi wyłącznie o poddanie zaskarżonego wyroku kontroli kasacyjnej, a nie o rozstrzygnięcie istotnych i niewyjaśnionych dotąd zagadnień prawnych, budzących poważne wątpliwości

i mających znaczenie dla praktyki sądowej. Wątpliwości ujęte w postawionych pytaniach nie mogą być uznane za istotne zagadnienia prawne o charakterze abstrakcyjnym także z tej przyczyny, że dotyczą wykładni konkretnych oświadczeń woli złożonych w zawartej umowie, których nie można interpretować w oderwaniu od pełnego tekstu umowy i innych pozadokumentowych środków dowodowych.

Skarżąca nie przytoczyła również argumentów świadczących o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej, nie mogą bowiem przekonywać o tym wywody nawiązujące do problemów uznanych przez skarżącą za istotne zagadnienia prawne i niewystarczające jest też nawiązanie do okoliczności mających uzasadniać powołaną podstawę kasacyjną.

Konkludując trzeba stwierdzić, że w sprawie nie zachodzą wskazane przez skarżącą przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c. ani brana pod rozwałę z urzędu nieważność postępowania.

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania i orzekł o kosztach postępowania kasacyjnego zgodnie z art. 98 § 1 i 3 oraz art. 99 w związku z art. 391 § 1 i 398²¹ k.p.c. oraz w związku z § 6 pkt 6 i § 12 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (jedn. tekst: Dz.U. z 2013 r., poz. 490 ze zm.) w związku z § 21 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015 r., poz. 1804).